

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12C/302/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815209294
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2022:7815209294.17

Uznesenie

Okresný súd Rožňava, v právnej veci žalobkyne - H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, zastúpenej JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom so sídlom Rožňava, Šafárikova 8, proti žalovanému N. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, zastúpený JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom so sídlom Rožňava, Hviezdoslavova 4, v konaní o vrátenie daru, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie **z a s t a v u j e** .
- II. Súd účastníkom **n e p r i z n á v a** náhradu trov konania.
- III. Štát **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Predmetom konania pôvodne bolo vrátenie daru, poskytnutého žalovanému žalobkyňou na základe Darovacej zmluvy N: 261/2014 zo dňa 27.03.2014 (ďalej len "Zmluva" v príslušnom gramatickom tvare), predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v k.ú. C., vedené na LV č. XXX a LV č. XXX. Nehnuteľnosti žalobkyňa darovala vnukovi - žalovanému, s podmienkou doživotného bezodplatného bývania a užívania nehnuteľnosti. Táto podmienka nebola dodržaná pre správanie sa žalovaného, ktorý žalobkyňu podľa jej vyjadrenia mal vyhadzovať z domu, zabraňovať jej v prístupe na dvor a do záhrady a neúctivo sa k nej správať. Následne žalobkyňa získala informáciu o tom, že žalovaný daroval predmetné nehnuteľnosti svojej matke - A. R. bez toho, aby ju o tom upovedomil, čím stratila právo doživotného užívania nehnuteľnosti a v podstate sa stala bezdomovkyňou, keďže nehnuteľnosť vlastnila cudzia osoba. Ďalej zistila, že darovanú nehnuteľnosť chceli odpredať a ponuku na predaj uverejnili na internetovej stránke. Aj v súvislosti s tým, nátlak zo strany žalovaného a jeho príbuzenstva sa zvyšoval, vyhrážali sa jej, hrozili jej vystáhomovaním. Všetky tieto skutočnosti jej spôsobovali ťažké psychické stavy a depresie, v dôsledku čoho musela navštíviť psychiatrickú ambulanciu a začala užívať lieky.

2. V priebehu konania zo strany žalobkyne došlo k zmene žaloby s poukazom na to, že v dôsledku ďalšieho prevodu nehnuteľností na inú osobu, nebolo možné domáhať sa vrátenia daru vo vzťahu k žalovanému. Po preukázaní dôvodov pre vrátenie daru sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo forme finančnej náhrady.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, ani s tvrdením žalobkyne - jeho starej mamy. Uvedené informácie považoval za nepravdivé, pretože žalobkyňa obývala dve izby patriace do jeho osobného vlastníctva a nebola nijakým spôsobom obmedzená v bývaní. Práve naopak, žalobkyňa sa správala nevhodne, vyhádzovala jeho družku z domu, zabraňovala im v prístupe na dvor a do záhrady a vyhrážala sa im. Z toho dôvodu bola niekoľkokrát privolaná miestna polícia. Uviedol tiež, že Zmluvu považoval za neplatnú, pretože dar daroval svojej matke - A. R., bytom C. Č.. XXX. Bezodplatné bývanie a užívanie nehnuteľnosti bolo dohodnuté medzi žalobkyňou a žalovaným, nie však s jeho matkou.

4. Rozsudkom Okresného súdu Rožňava, sp. zn. 12 C 302/2015 - 262 zo dňa 05. 12. 2018 súd zaviazal žalovaného zaplatiť finančnú náhradu žalobkyňi vo výške 4 160,- Eur za odpredané, pôvodne darované nehnuteľnosti žalovanému, a to za dom súpisné číslo XXX, stojaci na parcele registra "C" č. 98, o výmere 100 m² - zastavané plochy a nádvoría, pôvodne vedené na LV č. XXX, k. ú. C., v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 54 %, ktorú bude povinná zaplatiť žalobkyňa s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím. Žalobkyňu zaviazal nahradiť trovy štátu vynaložené na znalecké dokazovanie v rozsahu 77 % na účet tunajšieho súdu, v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalovaného zaviazal povinnosťou nahradiť trovy štátu vynaložené na znalecké dokazovanie v rozsahu 23 %, na účet tunajšieho súdu, v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie proti vyhovujúcemu výroku a výroku o náhrade trov konania a náhrade trov štátu. Krajský súd v Košiciach, uznesením sp. zn. 6 Co 30/2020 zo dňa 20. apríla 2021 zrušil rozsudok Okresného súdu Rožňava okrem výroku II, ktorým súd vo zvyšujúcej časti žalobu zamietol. Uložil súdu I. stupňa po vrátení veci doplniť dokazovanie, vysporiadať sa so všetkými tvrdeniami strán sporu, vrátane námietok žalovaného a opakovane vo veci rozhodnúť. Zo strany žalobkyne následne došlo k späťvzatiu žaloby, s ktorým späťvzatím súhlasil aj žalovaný, ktorý si zároveň uplatnil trovy konania.

6. Súd o zastavení konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1/ CSP, v zmysle ktorého ustanovenia, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Podľa ustanovenia § 146 ods. 1/ prvej vety CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Žalovaný so zastavením konania súhlasil.

7. Súd o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 257 CSP, keď súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Podľa § 255 ods. 1/ CSP súd prizná strane náhradu trov konania, podľa pomeru jej úspechu vo veci.

9. Podľa § 256 ods. 1/, 2/ CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

10. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov trov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá. V prípade, ak sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak však súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, potom za použitia § 257 CSP náhradu trov celkom, alebo sčasti neprizná.

11. Ustanovenie § 257 CSP teda znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu nahradiť trovy konania úspešnej strane, toto ustanovenie však nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania, nepriznať náhradu trov úspešnej strane, vždy musí ísť o výnimočný prípad. Podľa súdnej praxe, pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých strán a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane, aby neodporovalo dobrým mravom. Toto ustanovenie je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy.

12. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky; musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je vecou konkrétneho prípadu, či došlo k

takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania. Predpokladom výnimočného použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa. Ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnená tam, kde by strohá aplikácia ustanovenia o náhrade trov konania mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducej tvrdosti. Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane strán sporu.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené je súd toho názoru, že aj v prípade rozhodnutia o trovách konania je potrebné v predmetnej veci hľadiť ako na výnimočnú a rozhodnutie modifikovať tak, aby neslúžilo žiadnej zo strán sporu ako prostriedok prejavu negatívneho vzťahu k protistrane. Za dôvody hodné osobitného zreteľa sa tiež považujú sociálne aspekty. Pôjde o prípady, keď výrazne vystupuje do popredia, že povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, prípadne môže ich uhradiť len s veľkými ťažkosťami. Je tiež potrebné prihliadať aj na komplexné pomery aj toho účastníka, ktorého majetková sféra by bola aplikáciou výnimočného ustanovenia dotknutá. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd vidí v nepriaznivej sociálnej situácii žalobkyne, ktorá je v súčasnosti umiestnená v zariadení pre seniorov, kde sú z prevažnej časti jej dôchodku hradené služby v tomto zariadení. Voči žalobkyňi je súčasne vedených niekoľko exekúcií, ktoré jej pomáha splácať dcéra, žalobkyňa nie je zárobkovo činná a jej jediným príjmom je starobný dôchodok. V dôsledku týchto skutočností nemožno spravodlivo od žalobkyne požadovať hradenie trov žalovaného, nakoľko by to mohlo mať za následok jej úplnú platobnú neschopnosť a v konečnom dôsledku ohrozenie uspokojovania jej základných životných potrieb. Navyiac, žalobkyňa je blízkou príbuznou žalovaného (starou matkou), ktorá žalovanému (vnukovi) dokonca nehnuteľnosť darovala. V dôsledku nezhôd, ktoré vznikli medzi žalobkyňou - starou matkou a žalovaným - jej vnukom, žalobkyňa podala predmetnú žalobu na súd, v čase podania zjavne dôvodnú. Z predmetného dokazovania je zrejmé, že medzi účastníkmi došlo k narušeniu ich vzťahov, žalobkyňa ale v priebehu konania žalobu zobrala späť už aj s poukazom na jej veľmi nepriaznivý zdravotný stav, s ktorým späťvzatím žalovaný nakoniec súhlasil. Aj keď si žalovaný uplatnil trovy konania, súd má za to, že priznanie trov konania žalovanému by bolo v rozpore s dobrými mravmi a to s poukazom na blízky príbuzenský vzťah účastníkov. Navyiac, u žalovaného neuhradenie trov konania by malo na neho nepomerne menší negatívny dosah v porovnaní so žalobkyňou aj z dôvodu, že nadobudol majetok darovaním práve od žalobkyne, ktorá nielen že už nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, ale musela by ešte znášať aj trovy tohto konania. S poukazom na vyššie uvedené má súd za to, že je daná existencia zákonného predpokladu pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP a preto o trovách konania nerozhodol v zmysle ustanovenia § 256 CSP, ale v zmysle § 257 CSP, keď náhradu trov konania výnimočne nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa vyššie uvedených.

14. Súd zároveň rozhodol, že ani štát nemá právo na náhradu trov konania, ktoré boli vynaložené preddavkovo z finančných prostriedkov štátu na znalecké dokazovanie, ktoré ale bolo nariadené v záujme oboch strán sporu, pretože iným spôsobom, vzhľadom na postoj strán sporu, nebolo možné objektívne zistiť hodnotu nehnuteľnosti, na ktorú mal žalovaný poskytnúť finančnú náhradu. S poukazom na majetkové pomery žalobkyne, jej zlý zdravotný stav a nepriaznivú sociálnu situáciu, ktoré skutočnosťou fakticky vylučujú schopnosť žalobkyne uhradiť akékoľvek trovy konania a ako aj na nepriaznivé sociálne pomery žalovaného, súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal a ani náhradu trov štátu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia uzneseniu, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa ustanovenia § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym

procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa odseku 2 citovaného § odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Podľa odseku 3 citovaného § odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 125 ods. 1,2,3 Civilného sporového poriadku podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. (2) Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. (3) Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.